

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кваліфікаційна робота

на тему:

«АВАНГАРДНЕ МИСТЕЦТВО В УКРАЇНСЬКОМУ ПРОСТОРИ
КУЛЬТУРИ НА ПРИКЛАДІ КИЄВА ТА ХАРКОВА»

Здобувача вищої освіти
другого освітнього рівня
(магістр)

спеціальності 027

«Музеєзнавство,
пам'яткознавство»

освітньої програми
«Музеєфікація історико-
культурної спадщини»

Гузенко Анни Сергіївни

Науковий керівник: доктор
культурології, доцент

Щербань Анатолій Леонідович

Рецензент: кандидат
мистецтвознавства, доцент

Мархайчук Наталія Віталіївна

Харків – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ I Формування культурного феномену авангардного мистецтва	11
1.1 Авангард у світовому контексті.....	11
1.2 Розвиток авангардного мистецтва в Україні.....	16
РОЗДІЛ II Наукова концепція музейної експозиції	22
2.1 Ідейний задум, тематична спрямованість майбутньої експозиції.....	22
2.2 Наскрізні проблеми.....	23
2.3 Архітектурно-художній образ виставки.....	24
РОЗДІЛ III Освітньо-педагогічна програма	31
3.1 Довгостроковий проєкт.....	31
3.2 Короткостроковий проєкт.....	35
ВИСНОВКИ	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ	41
ДОДАТКИ	48

Харківська державна академія культури

Факультет: Культурології та соціальних комунікацій

Кафедра: музейно-туристичної діяльності

Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр

Напрямок підготовки: 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»
(шифр і назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
А. ЩЕРБАНЬ

“ ___ ” _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

ГУЗЕНКО АННА СЕРГІЙВНА

1. Тема роботи: **«Авангардне мистецтво в українському просторі культури на прикладі Києва та Харкова»**

«Avant-garde art in the Ukrainian cultural space on the example of Kyiv and Kharkiv»

Керівник роботи – доктор культурології, доцент Щербань Анатолій Леонідович

затверджений засіданням кафедри, протокол № _____ від _____ року

2. Строк подання студентом роботи - січень 2024 р.

3. Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити):

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Формування культурного феномену авангардного мистецтва

1.1 Авангард у світовому контексті

1.2 Розвиток авангардного мистецтва в Україні

РОЗДІЛ II. Наукова концепція музейної експозиції

2.1 Ідейний задум, тематична спрямованість майбутньої експозиції

2.2 Наскрізні проблеми

2.3 Архітектурно-художній образ виставки

РОЗДІЛ III. Освітньо-педагогічна програма

3.1 Довгостроковий проєкт

3.2 Короткостроковий проєкт

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ

ДОДАТКИ

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір та затвердження теми дипломної роботи	вересень	
2.	Виявлення та вивчення літератури з теми дипломної роботи	жовтень-листопад	
3.	Написання тексту I розділу дипломної роботи	грудень	
4.	Написання тексту II розділу дипломної роботи	січень	
5.	Збір емпіричного матеріалу з теми дослідження, його опрацювання, опис	вересень-грудень	
6.	Написання висновків, оформлення роботи, її передзахист на кафедрі	грудень-січень	
7.	Підготовка презентації та захист дипломної роботи	січень	

Студент _____

Гузенко А.С

Керівник роботи _____

Щербань А.Л

АНОТАЦІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу на здобуття ступеня «магістр»
студентки факультету культурології та соціальних комунікацій
спеціальності «Музеєзнавство, пам'яткознавство»

на тему: **«Авангардне мистецтво в українському просторі культури на
прикладі Києва та Харкова»**

Гузенко Анни Сергіївни

Робота викладена на 40 сторінках, що включає 3 розділи та 50 джерел з переліку використаної літератури. Мета роботи: створення комплексного проєкту музеєфікації – музейної виставки та соціально-педагогічного проєкту – як способу збереження об'єктів авангардного мистецтва.

Завдання:

- Проаналізувати сутність авангардного мистецтва у світовій образотворчості;
- Розглянути специфіку становлення та розвитку авангарду на теренах України;
- Розробити виставку на базі існуючих архітектурних пам'яток України та наявних музейних предметів.

Перший розділ присвячений становленню авангарду у світовому контексті культури. Особливостям феномена, його послідовникам та формування течій. Другий розділ присвячено розробці унікальної музейної виставки з описовою частиною її реалізації. Третій розділ є прикладним, де розроблено освітню програму для студентів та учнів. Вона включає в себе загальний проєкт програми та конкретний приклад втілення.

Висновок: Авангард є універсальним і актуальним у сучасному суспільстві. Він переслідує схожі цілі з людиною XXI століття (прагнення в майбутнє і розвиток культури). Ідеї авангарду мають право на модернізацію і переосмислення.

Ключові слова: культура, авангард, мистецтво, архітектура, футуризм.

ABSTRACT

for the final qualifying work for the degree of «master»
students of the Faculty of Cultural Studies and Social Communications,
specialty «Museum Studies, Monument Studies»
on the topic: «**Avant-garde art in the Ukrainian cultural space on the
example of Kyiv and Kharkiv**»

Huzenko Anna Sergiivna

The thesis consists of 40 pages, including 3 chapters and 50 sources from the list of references. The purpose of the work: creating a comprehensive museification project - a museum exhibition and a socio-pedagogical project - as a way to preserve avant-garde art objects.

Tasks:

- To analyze the essence of avant-garde art in the world's fine arts;
- To consider the specifics of the formation and development of the avant-garde in Ukraine;
- Develop an exhibition based on the existing architectural monuments of Ukraine and existing museum objects.

The first chapter is devoted to the formation of the avant-garde in the global cultural context. The features of the phenomenon, its followers, and the formation of trends. The second section is devoted to the development of a unique museum exhibition with a descriptive part of its realization. The third section is the application section, where the educational program for students and apprentices is described and developed. It includes a general draft of the program and a concrete example of its implementation.

Conclusion: Avant-garde as a historical and cultural phenomenon is universal and relevant in modern society. Since it pursues similar goals with the man of the XXI century (striving for the future and the development of culture). Avant-garde ideas have the right to modernization and rethinking.

Keywords: culture, avant-garde, art, architecture, futurism.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Дослідження авангардного мистецтва в українському контексті, зокрема в містах Харків та Київ, має вельми актуальне значення для розуміння та вивчення культурної спадщини та соціокультурних трансформацій. На сучасному етапі розвитку суспільства важливо розглядати період авангарду як ключовий момент, що визначав розвиток українського мистецтва та сприяв формуванню національної ідентичності. Дослідження мистецтва в двох великих містах — Харкові та Києві розкриє важливі особливості культурного життя, а також спільні та відмінні риси художнього вираження.

З урахуванням того, що обидва міста відігравали велику роль у культурному житті України, дослідження авангарду в Києві та Харкові дозволить краще розуміти взаємозв'язок між регіональними культурними особливостями та загальними тенденціями розвитку авангардного мистецтва в Україні.

Значення цього дослідження полягає також у відновленні уваги до мистецької спадщини, яка може втрачатися в ході соціокультурних трансформацій. Вивчення та аналіз авангарду в Києві та Харкові є кроком до збереження та шанобливого ставлення до культурного надбання, що формувалося на стику художньої літератури та журналістського письма в Україні в ХХ столітті.

Об'єкт дослідження: авангардне мистецтво як явище культури ХХ століття.

Предмет дослідження: створення комплексного проєкту музеєфікації об'єктів футуризму та конструктивізму в Україні.

Хронологічні межі: означені межами ХІХ – початку ХХІ ст. Нижня межа означається ХІХ століттям – періодом виникнення та початковим етапом розвитком авангардного мистецтва в цілому, та футуризму зокрема.

Верхня межа – встановлюється ХХІ ст. – часом відродження авангардних мистецьких течій та створення поданого до захисту проєкту музеєфікації.

Географічні межі: визначені містами Харків та Київ як культурно-історичними мегаполісами вітчизняного архітектурного мистецтва.

Мета дослідження полягає у створенні комплексного проєкту музеєфікації – музейної виставки та соціально-педагогічного проєкту – як способу збереження об'єктів авангардного мистецтва.

Завдання наукового дослідження:

- Проаналізувати сутність авангардного мистецтва у світовій образотворчості;
- Розглянути специфіку становлення та розвитку авангарду на теренах України;
- Розробити виставку на базі існуючих архітектурних пам'яток України та наявних музейних предметів;
- Обґрунтувати архітектурно-художній образ запропонованої виставки;
- Створити комунікаційно-музейну програму для студентів та учнів в межах їх учбових планів;

Наукова новизна полягає: у створенні тимчасової виставки, яка включає комунікативно-педагогічну програму, розроблену для учнів шкіл мистецтва та студентів музеєологів. Вона насичена інтерактивними елементами та є змістовно наповненою. Передбачає футуристичну атмосферу, яка формує ефект «занурення» в іншу реальність.

Історіографія: інформаційна база роботи є доволі великою. Основними для даної роботи є дослідження: Прокопчук І. [28] та Столярчук Н. [36]. Дослідження діляться два блоки: **перший** включає літературу, присвячену окремим напрямкам авангарду. Це робота: Столярчук Н. «Український авангард ХХ століття» [36]. Перевагами є: розширений погляд на авангард, його окремі позиції та приклади з аналізом. Недоліками є: короткі коментарі, щодо культурного явища, без перспектив

подальшого вивчення. **Другий**, інтерпретується в межах соціологічно-педагогічної програми музею на базі виставки «Непорушна музика часу: український авангард вчора, сьогодні та завтра». Дослідники: Воронович О. «Архітектура конструктивізму в радянському образотворчому мистецтві кінця 1920-х – початку 1930-х рр.» [8], Прокопчук І. «Шляхи розвитку художньої педагогіки та мистецтва авангарду в політично-ідеологічних умовах 1917- початку 1930-х років в Україні» [28]. Перевагами є: широта теоретичної бази матеріалу, конкретика у контексті педагогіки. Недоліки: маловивченість застосування авангардних явищ у сучасному просторі музейної педагогіки.

Джерела: маніфести, вісники, виставки. Антоніо Сант-Еліа «Маніфест футуристичної архітектури» [1], Філіппо Томмазо Марінетті. «Маніфест футуризму» [48], Вісник Львівської національної академії мистецтв Вип. 33 [6], Вісник ХДАДМ «Образотворче мистецтво» Мала академія наук Чирва А.Ю Український авангард в умовах лібералізації суспільно політичного життя республіки 1920 років [10], Мистецький арсенал виставка «Футуромарення» [27]. Маніфести описують оригінальні ідеї, але недостатньо інформації про конкретну практичну частину, вісники наповнені інформацією про події та відкриття у сфері мистецтв, але не усі збереглися. Виставка недостатньо насичена інтерактиво і не має певних меседжей для аудиторії.

Методологія: дослідження носить позитивіський характер. Ідея полягає в реалізації та реконструкції архітектурних об'єктів запропонованого проєкту. Базою є замальовки футуристичної архітектури Антоніо Сант Еліа. **Методи:** метод дедукції, історичний метод, компаративний метод.

Особистий внесок автора кваліфікаційної роботи. Апробація результатів роботи над кваліфікаційною роботою представлена тезами наукових доповідей на міжнародних конференціях: «Культурологія та

соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку (листопад 2022-2023), «Культура та інформаційне суспільство XXI століття» (квітень 2023). Зроблено спробу розробити виставку присвячену авангардним течіям (футуризму, конструктивізму) як способу привернення увагу до мистецької спадщини України. Також створена унікальна програма для студентів та учнів для модернізації та популяризації явищ.

Структура кваліфікаційного дослідження: робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури та використаних джерел, усього 50 найменувань.

РОЗДІЛ I. ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ФЕНОМЕНУ АВАНГАРДНОГО МИСТЕЦТВА

1.1 Авангард у світовому контексті

Авангард як явище – це обличчя ХХ століття, який містив у собі безліч новаторських ідей. Цей напрямок складався з кількох течій, які підтримували відхід від класичного мистецтва та культури загалом. Підкреслюємо, що авангард виявив себе у мистецтві, де чітко заданий «почерк» художника нової доби з цілою філософсько-естетичною ідеологією.

Головним завданням авангарду було провокування, створення та пошук нової культури. Свого роду «підготовка» суспільства до світового перевороту з політичним ухилом. Сам термін родом із Франції, Париж. Введений Т.Дюре в 1885 році, датувати точну появу авангарду як феномена неможливо. Він розвивався хаотично, поступово, формую систему.

Головна різниця між «авангардом» та «модернізмом», була в тому, що модерну не вистачало «гостроти», яка була в характері авангарду. Вона надавала шляхи для боротьби з традиційністю. Однак згодом їх ідентифікують як маркери сучасного мистецтва.

Авангардом є тим «дитям» попередніх епох, що містить у собі ідеї та уявлення про «новий світ», що породжує за собою художні напрями, які формують свідомість мас. Цей «спалах» був розгалуженням існуючих на даний момент течій, які здебільшого відносяться до художніх маніпуляцій художників-активістів.

У сучасному суспільстві термін «авангард» розуміється як рефлекс на культурно-історичні дії, а також інженерно-технічні прогреси у ХХ столітті. Це призвело до яскравих проявів, які відрізняються між собою естетичними якостями та сферами реалізації. Щодо сфер, авангард встиг зробити свій внесок починаючи з ХІХ століття та закінчуючи першою

половиною ХХст. Саме в ХХст., хімія, математика, ядерна фізика та інженерія, прийняли естафету провідних векторів. Це й було відправною точкою для «голодної» душі митця.

Авангардний рух супроводжується наявністю маніфестів, які є ключовим компонентом його поетики і важливим документом епохи. Маніфести авангардистів базуються на ідеї духовної свободи від традицій і соціальних умовностей. Основною концепцією є: *переконання*, що лише вільна людина здатна створити нову епоху та нову мову. Авангардисти взивають до інстинкту, розглядаючи його як первісне відчуття, не ускладнене цивілізаційними та культурними табу. Ця ознака визначає їхню духовну самостійність та визначає їх прагнення до революційних змін у мистецтві та суспільстві в цілому.

Наукові прориви надихали творчі групи переносити ці досягнення на полотно або проектувати макети міст майбутнього. Акцентуючи увагу на мистецтві ХХст., варто виділити той факт, що авангардисти та архітектурні діячі прагнули опротестувати *традиційне* розуміння культури та усіх її складових елементів. Ці трансформації, постійні зміни течій, їх внутрішні тенденції, стали парадоксом нового мистецтва, що у нашому світі є не менш провокаційним та епатажним. Треба розглянути докладніше характерні риси авангарду:

- Порушення традицій;
- Відсутність у системі естетичних принципів будь-яких правил;
- Динаміка розвитку кордонів та непостійність.

Головною особливістю та перевагою наряду є: його різноманітність методів, підходів у розумінні та осмисленні існування людини в системі культури. Різноманітність картин світу, тобто у кожному вимірі культури є своя структура та цінності. Початок ХХ століття супроводжувався

строкатим виявом творчості художників. Це було навмисно, щоб показати відрив від академічних форм.

Існуючі течії висвітлювали певні питання щодо культурного, політичного та економічного аспектів. До кожної сфери діяльності митці відносилися з індивідуальним підходом, тобто мали завдання та цілі. Треба сказати, що авангард прагнув до абстракції, мистецтво асоціації як сприйняття художньої творчості через внутрішні переживання.

Прийоми для вибудовування цієї образної системи, були такі:

- відсутність сюжетної лінії;
- міфологізація повсякденності.

Тенденцією авангарду було скорочення буття художніх шкіл та самих його напрямів, щоб демонструвати логічну динаміку розвитку течій. В авангарді взагалі не було поняття «логіка». Відомо, що набір цих течій формувався поступово, поряд одна з одною. Одна була початком, інша його трансформованою версією. Якщо вперше поглянути на один з об'єктів авангардної спадщини, то зрозуміло, що апріорі неможливо зчитати той семантичний код, який зашифрован у картині авангардиста. Представники авангарду схилилися до деформації форм у художніх творах. Вони надавали їм нового вигляду, де на думку глядача, повністю знищувалося естетичне наповнення. З кожною роботою, присвяченою авангардному мистецтву, відкриваються вже переосмислені іманентно-мистецькі процеси та стилістика виконання.

Тож, якщо кожен суб'єкт вмітиме зчитувати інформацію заховану художником чи архітектором, він зможе як би «успадкувати» ті ідеї та змінити свій світогляд на благо усього людства. Авангард трошечки схожий на символізм. Символізм виділяється як: ідея про два світи та найважливіше, шифр в текстах у вигляді таємних смислових конструкцій. В контексті мистецтва у нього були наміри висловлювати все невимовне, що і в авангарді.

Судячи з програм авангарду щодо нової естетики, впливає і позиція революції в політиці. Більшість представників течій висловлювалися на користь майбутнього. Досягненням стала ідея синтезувати мистецтво. Митці, які були членами «підпільних» організацій, перші показали різницю між течіями.

Якщо аналізувати художні твори, то схожістю авангарду та символізму була їх оптимізація громадської думки, шляхом великих творчих проєктів, які звичайно відповідали інтересам суспільства. Авангардний світ був абсурдним, пафосним, десь своєрідним, а ось донести його смисли, було завданням із зірочкою для творчого пласта суспільства. Варто зазначити, що авангардисти, як і кожне нове явище в мистецтві, відрізнялися від своїх попередників та наступників в кількох аспектах, які суттєво вплинули на розвиток мистецтва. Ось обширний огляд відмінностей:

Відмінність в орієнтації:

- Попередники, особливо в ранні періоди мистецтва, дотримувалися традиційних норм і стилів, розвиваючи класичні теми та образи;
- Авангардисти, натомість, виступали з інноваційним підходом, перевертаючи та трансформуючи традиційні концепції мистецтва.

Відмінність в експериментах та техніках:

- Авангардисти використовували широкий спектр новаторських технік та експериментів, зокрема абстракцію, колаж, кубізм, футуризм та інші, для вираження своїх ідей;
- Попередники часто зберігали традиційні техніки та теми, прагнучи до втілення краси та гармонії.

Відмінність у вираженні та сприйнятті:

- Авангардисти прагнули виражати свої особисті емоції, думки та ідеї через мистецтво, іноді відхиляючись від загальноприйнятих концепцій.

- Попередники надавали перевагу об'єктивнішим формам вираження, зосереджуючись на створенні образів, які відображали загальноприйняті ідеали.

Відмінність у загальному підході:

- Авангардисти активно залучали глядача в процес розуміння та сприйняття, викликаючи реакції та відчуття;
- Попередники можуть бути спрямовані на виклик класичних крас, не завдаючи часто активного впливу на глядача.

Відмінність у спілкуванні та соціальних аспектах:

- Авангардисти виявляли активний інтерес до соціальних, політичних та культурних питань, висловлюючи свої погляди через мистецтво;
- Попередники можуть бути менш залученими до соціальних питань, керуючись класичними темами та образами.

Авангардисти, виступаючи як каталізатори для змін у мистецтві, не тільки порушували усталені стандарти, але і вклали новаторські ідеї, що визначило подальший розвиток сучасного мистецтва та суттєво змінило парадигми творчого вираження.

1.2 Розвиток авангардного мистецтва в Україні

В період становлення авангардного мистецтва, територія України входила до складу різних імперій: Російської та Австро-Угорської. Не маючи можливості розвивати самостійні культурні течії, українські митці – творці авангарду привозили філософію нової мистецької течії із культурних центрів зазначених державних утворень та університетів Західної Європи.

Виділимо три етапи утворення українського авангарду:

Перший етап є народженням авангарду (1905-1909 рр.). Він включає в себе:

- ознайомлення з практиками неоімпресіонізму і постімпресіонізму європейських митців;
- вивченням робіт художників французького кубізму та італійського футуризму;
- формується виставки О.Богомазова, братів Бурлюків та інших.

Другий етап має більш чітке і прикладне значення (1909-1924 рр.). Він формує конкретні розгалуження авангарду. Тут варто зробити розбивку на мікроперіоди:

1.1 (1905-1915 рр.) - протягом цих років формуються ранні прояви авангардних течій (футуризм братів Бурлюків, неовізантізм М. Бойчука, кубізм О. Архипенка, кубофутуризм О. Богомазова, і далі супрематизм К. Малевича).

1.2 (1915-1919 рр.) - можна назвати етапом «заморозки» творчості у зв'язку з Першою Світовою війною.

1.3 (1919-1924 рр.) - формування чистого українського авангардного мистецтва. Національна культура, агітаційне мистецтво, сценографія, відкриття творчих об'єднань, шкіл.

Третій етап (1925-1932 рр.) - активна критика з боку влади, цензурність мистецтва, що призводило до ліквідації творчих груп.

Після революцій і громадянських повстань, багато авангардистів об'єднувалися в цілі об'єднання, де починали розвивати і пропагувати власні художні програми освіти для юних талантів. Наприклад, творче об'єднання «Бубновий валет», було націлене на створення тематичних виставок авангарду. Уточнюємо, що у революційних подіях, художники знаходили відображення дійсності, яка відповідала їх внутрішнім емоціям.

Вони також зробили внесок у музейний простір, що теж дало імпульс до осмислення та розуміння, що таке «прекрасне і потворне», до колекціонування всього «незвичайного», що могло викликати захоплення у глядача. Відкривалися перші музейні експозиції з урахуванням «приватних» колекцій купців, дворян тощо. Яскраво показано розвиток у 1924 році, одного з технікумів Харкова, де були задіяні історики мистецтва такі як: С. Таранушенко та К. Жукова.

Зрозуміло, що політичне перезавантаження досить сильно вдарило по творчості авангардистів. Це призвело до активного перебезування на західні землі. Не можна не згадати найяскравішу та «класичну» особистість авангардного спрямування К. О. Малевича, який був засновником супрематизму, як ще прийнято говорити «безпредметного» живопису.

Він створював тематичні гуртки, задля вивчення теоретичної основи абстрактного мистецтва. Брав участь у створенні декорацій та костюмів для п'єси Маяковського «Містерія Буфф», Вс. Мейєрхольда. Постійно твердив про нескінченність абсолютизованої творчості. Говорив про неминучість прийняття суспільством «космічної» свідомості.

Також найпомітнішою постаттю серед українських авангардистів і революціонерів у мистецтві в Європі був, безсумнівно, О. Архипенко. Позбавлений прямих контактів із батьківщиною, скульптор робив усе від нього залежне для входження українського мистецтва у світовий культурний процес та творення всесвітньої культури. Своєю творчістю він

сприяв її розвитку як національний геній, прагнучи зробити наслідки духовної участі своєї нації загальним надбанням.

Загалом українські митці знаходили магнітні полюси для своєї творчості, серед яких варто виділити й паризьку майстерню Михайла Бойчука. Поїхавши до Парижа після навчання в Краківській академії та Мюнхені, Бойчук став визначальною постаттю в розвитку українського авангарду. Організувавши художню школу в Парижі, він втілював ідеї своїх українських попередників щодо поєднання форм візантійських ікон із сучасними формами народного мистецтва. Бойчук та його учні, відомі як бойчукисти, представляли свої роботи на різних виставках у Парижі.

Також слід взяти до уваги погляди В. Єрмілова, який відзначався як прихильник «синтезу мистецтв». Згідно з його теоретичними принципами, процес навчання повинен включати опрацювання ритміки, вивчення фактури, інтерпретацію, розшифрування національних мотивів за допомогою дизайнерських засобів.

Зазначаємо, що творчі об'єднання відігравали головну роль у піднятті та пропагуванні радянсько-української культури. Особливо тим, як славилися українські виставки у Венеції та Парижі. Також визнані вітчизняні викладачі-художники як: В. Седляр, П. Іванченко, О. Павленко. Як ми можемо спостерігати, картина начебто малюється: з'являються теоретичні напрацювання з авангарду, його перші і чіткі характеристики як явища у світі мистецтва.

Виходять книги Малевича «Від Сезана до супрематизма» (1920р), В. К. Кандінського «Точка і лінія на площі» (1926 р). А маніфести та пояснювальні заяви, продовжували позиціонувати авангард як мистецтво нової доби й розглядати питання: для чого потрібна творчість? Які її внутрішні складові? Як ввести діалог з глядачем через мистецтво?

Прикладом розвитку деяких течій можна вказати Київський інститут мистецтв, який виявляв динамічну градацію педагогічних та творчих пошуків своїх учнів. Ініціаторами цього процесу були І. Врон та О. Богомазов, які, базуючись на власному досвіді, навчали молодих художників виявляти себе в різних стилях та напрямках, починаючи від натуралізму і закінчуючи футуризмом. Київський художній інститут розробив ефективну методику з формально-технічних предметів, сприяючи тим самим розвитку художніх здібностей студентів.

Суть курсу полягала в тому, щоб показати студентам та навчити їх наочному вивченню абстрактності реального світу та предметів. Освітня установа незабаром стала одним із фундаторів пропагандистів авангардного мистецтва та його технік. А з появою В. Палевича, О. Усачова, В. Татліна отримав назву «Баухаус». Поступово КХІ захотів вирости до академічного рівня, але радянська влада не захотіла давати таку привілею.

На протест таким діям, з'явилася АРМУ (асоціація революційних художників України), вона базувалася у Києві, і мала кілька підрозділів у культурних на той час центрах України. Ця асоціація своєрідне об'єднання творчих революціонерів, які завзято відстоювали свої інтереси і права на створення нового мистецтва для нового суспільства. Як і у усіх спільнот, завжди є лідер, який веде і відповідає за ідеї. АРМУ висунула В. Седяра, він власне й підіймав справді важливі та вагомі питання щодо сприйняття глядачем мистецтва.

Він прямо говорив про те, що влада намагається нав'язати свій шаблон примітивізму на маси, таким чином вони «припизуняють» мистецтво, повертаючи його в минуле. Так збігається, що до кінця 30-х років, приходить Сталінська епоха, якій стає характерна тоталітарна система, де більшовики фізично знищують усі прояви мистецтва та зростання української культури.

Авангардисти намагалися оминати заборони «вільної творчості» з боку влади, беручи участь у підпільних організаціях. Згодом культурним центром авангарду стали державні майстерні у Харкові, які активно переросли у цілу освітню установу. Вже йшов процес українізації та відповідно, мистецтво не могло не відреагувати на такий перебіг подій.

До того як розпочати «чистку», популярні у радянському союзі автори, художники, архітектори виїжджали за межі України та продовжували транслювати ідейно-освітні концепти авангарду, вже у європейському просторі. Перебуваючи в Європі українські майстри ставали лідерами європейських культурних груп художників, письменників тощо. Відбувався синтез ідей та концепцій для розвитку та створення «незвичайного» для суспільства та влади форм мистецтва.

Фокусуючись на українських художниках у вигляді авангардного «імпульсу», це є один великий експеримент, що має різкі та непередбачувані повороти: гра з колористикою, композицією, формою. Спостерігаючи за політичним «розгойдуванням», авангардистам потрібно було проходити процес адаптації у великій кількості правил влади. А конфлікт складався, наприклад з тими ж футуристами, де конфлікти стосувалися традиційної літератури, естетики. Ключовим моментом у створенні «пролетарської» культури стали: експерименти та пошуки нових перспектив розвитку.

Відзначаємо, що технічні навички, студентів були спрямовані на промисловість, щоб ці навички мали практичну складову для держави. З цього випливає схожість цілей влади з авангардною творчістю. Авангард спрямований змінювати професійну складову самого художника і, як наслідок, модернізувати початковий, застарілий стан мистецтва.

На певний час, «революційна» творчість пішла вгору і вимагала зовсім іншого підходу. А саме: агітування «нової» культури, про яку говорили, представники елітарних шкіл. Вона вимагала оформлення

різноманітних мітингів, плакатів. Поява плакатів була також певним розвитком ще одного «під» мистецтва.

Художник, який займався малюванням плакатів, можна розцінювати як діяльність спрямовану на держзамовлення. За рахунок цього, стан культури та суспільства формувало певний стереотипний образ. Всупереч цьому, митець все одно «пропускав» крізь себе матеріал і вибудовував власний діалог з глядачем.

Агітаційним характер влади чітко стосувався лише свят та оформлення будь-яких заходів (кіоски, лавки та інше), де тільки можна було розмістити «провокаційну» рекламу. Авангардна поведінка в культурному просторі була як певний компроміс. Однак, перемістившись в Україну, стала стриманною і трансформованою до більш зрозумілого сприйняття, через держзамовлення. Авангард просувався і набирав обертів, але не без наслідків.

Єдиний нюанс, що з'явився за час адаптації авангарду – це зміна його цінностей і формальних позначень. Він почав розриватися між своєю відданістю «правителю» та не розумінням завдань пролетарської культури.

РОЗДІЛ II. НАУКОВА КОНЦЕПЦІЯ МУЗЕЙНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ

2.1 Ідейний задум, тематична спрямованість майбутньої експозиції

Ідейний задум: показати авангард як актуальне у ХХ столітті явище, що відбиває тогочасний погляд молоді на творчість. За допомогою музейних предметів, відродити сприйняття футуризму та конструктивізму, показуючи етапи еволюції ідей та задумів цих напрямів. Передати відвідувачу ідею спотвореної реальності, яка укрупнює та одночасно демонструє відчуття атмосфери тієї мистецької традиції, що досліджується.

За профілем - історичний, мистецький.

За типом – панорама. **За метою та завданнями** – навчальна.

За тривалістю - тимчасова, стаціонарна. **За методом побудови** – ансамблевий, образно-сюжетний, експериментальний.

За принципом - комплексно-тематичний, хронологічний.

Жанрова форма - «Експозиційна легенда», однак основна ціль представити виставку як модель часу та світу.

Тематична структура музейної виставки

РОЗДІЛ 1 Авангардний феномен як субкультура ХХст.

Тема 1 Італійський футуризм.

Тема 2 Авангард в Росії та Україні кінець ХІХст поч., ХХст.,

Тема 3 Творчі групи та маніфести.

Підтема 1 Розвиток явища.

Підтема 2 Митці та їх роль.

Підтема 3 Маніфести Антоніо Сант-Еліа та Філіппо Марінетті.

РОЗДІЛ 2 Футуризм і конструктивізм як приклади зміни культурних архетипів підсвідомості.

Тема 1 Життя мистецтва в тоталітарній системі.

Тема 2 Радянський конструктивізм.

Підтема 1 Феномен українсько-радянського футуризму.

Підтема 2 Явище конструктивізму у радянському мистецтві.

2.2 Наскрізнi проблеми

Під час формування даної виставки були висвітлені такі наскрізнi проблеми:

- Проблема адаптації специфічних авангардних явищ до культурного архетипу суспільства;
- Проблема діалогу художника з державою та суспільством: відсутність певних культурних кодів;
- Формування мистецьких авангардних шкіл;
- Трагедія взаємин художника-футуриста з державою в Радянському Союзі;
- Імміграція видатних представників радянського авангарду закордон.

2.3 Архітектурно-художній образ виставки

Архітектурно-художній образ музейної виставки «Непорушна музика часу»: український авангард вчора, сьогодні та завтра», включає розгляд авангарду в хронологічних межах та його розгалуження на кілька течій, які були найвигадливішими та найепатажнішими в усіх контекстах культурного життя України. А також опис та аналіз італійських маніфестів

футуризму, які у свою чергу, були актуальними по відношенню до самої культури, що вже мала загострені установки та стандарти.

Виставковий проєкт починається з невеликої віртуальної екскурсії, яка буде зроблена за допомогою фотограмметрії, щоб відвідувачі змогли ознайомитися з архітектурою конструктивізму. Вони заходять у приміщення і відразу потрапляють в іншу «реальність», де зможуть на 360 градусів розглянути запропоновані об'єкти виставки, як наочні приклади радянської архітектури.

У приміщенні будуть включені VR технології, тобто людям видадуть спеціальні окуляри та проведуть в емітаційний коридор для отримання якісного ефекту занурення. В кінці коридору стоятиме кільце, що обертається, з ручками, що перенесертить у сам простір виставки. Маршрут складений так, що стартовою точкою стане Держпром, далі він рухається через фонтан, де відкривається вид на Університет ім. Каразіна.

Тимчасову виставку буде відкрито для відвідування в «Єрміловому центрі» на першому та другому поверсі, за адресою площа Свободи, 8, м. Харків. Приміщення є досить успішним місцем, яке часто відвідує молодь, де також з'являються незвичайні та концептуальні експозиції. Головна функція виставки це — занурення у прямому розумінні цього слова, відвідувача в атмосферу авангардного сплеску на теренах української культури.

Стосовно музейного обладнання, що включається в систему виставочної експозиції: частина експонатів буде розподілена по скляних вітринах, як *вітрини колони*, що стоятимуть на диску, який повільно обертається, де поміщені три манекені зі спеціально розробленими дизайнами одягу стилів футуризм та конструктивізм, як інтерпретації загального вигляду людини. Це підкріплює задній фон галаграми футуристичного міста.

Далі, будуть використані *горизонтальні* вітрини, зроблені з металу, де експонуються маніфести та літературні журнали, твори. Також найголовнішим стануть *інтерактивні вітрини*, які слугуватимуть основним джерелом трансляції головної ідеї та задуму автора.

На першому поверсі з хронології тематичного плану, розміщуються предмети-копії та підсилюються озвученими висловами авторів-дослідників авангаду й конкретних його явищ. На другому поверсі музейної виставки, робиться акцент на експерименти футуризму в різних галузях людської діяльності, тут будуть розміщені картини оригінали, фрагменти архітектурних пам'яток, авторської прози тощо.

Одночасно будуть включені інтерактивні елементи, 3D моделі архітектурних будівель Аноніо-Сант-Еліа. Новизна виставки полягає в впровадженні 3D технологій для цифровізації будівель виконаних в стилі футуризм та конструктивізм. Це кропіткий процес, тому необхідно виокремити кілька етапів специфіки роботи зі сканером та камерою.

Перший етап: включає налаштування обладнання та вибудовування маркуючих точок. Наклейки-маркери треба розклеїти по певних кутах споруди, оскільки з нею буде працювати сканер. Як показує досвід, ці маркери важливо розклеїти у правильно пронумерованому порядку, тобто обійти усю територію, де розташована споруда та зробити так, щоб було охоплено максимальну кількість кутів для якісної обробки.

Другий етап: містить запускання сканерів, спостереження та коригування їх програми сканера. На цьому етапі можуть працювати дві групи людей. Перша, яка знімає споруду зовні. В нашому випадку вона буде працювати також із коптером. Друга група, що буде працювати всередині приміщення та буде використовувати камеру на 16 мм, з додаванням великих спалахів для деталізації елементів інтер'єру. Основною метою цього етапу буде створення віртуального музейного туру.

Третій етап, найважливіший, оскільки спрямований на обробку та відбір матеріалу. Оскільки є ризик пропустити деякі внутрішні фрагменти будівлі (особливо в кімнатах і коридорі), необхідно розміщувати сканер у всіх частинах внутрішніх переходів та коридорів. Фотограмметрія потребує уважності при зйомці. І *четвертий етап* – це отримання повноцінної 3D моделі та завантаження її на платформу Sketchfab.

А також під кожним музейним предметом будуть встановлені інформаційні таблички у вигляді QR-кодів, до яких відвідувачі зможуть підносити спеціальні планшети. Проектор для додаткового підкріплення презентації виставки та візуально-теоритичного матеріалу. Виставкові зали центру мають свої особливості у вигляді масштабності та нейтральності колірної рішення стін, отже це дає можливість вбудувати у виставку велику кількість дзеркал з різною формою вирізу та збільшення, для яскравого сприйняття простору.

Дзеркала будуть розставлені в окремих кутах та стінах, для відображення і, десь для збільшення експонатів, що відображаються в ньому, зокрема картин. Все це буде підсилювати напівтемрява і багато кольорів, що переливаються з додаванням приємних запахів квітів і прохолодної температури в приміщеннях.

Тобто вибудовувати цей захід так, щоб він був квестом для глядача. Досягти ефекту «випадіння» з існуючої реальності, в реальність авангардних ідей та творчих вибухів. Що стосується освітлення, як найголовнішого елемента, то будуть використані такі типи: загальне, внутрішнє та акцентне освітлення, у вигляді неонових підсвічування для манекенів, вітрин та картин.

Основні кольори залів: червоний, жовтий, фіолетовий, синій, помаранчевий. Кожна частина кімнати буде зустрічати відвідувача неочікуваним спалахом, а потім переливанням, циркуляцією основних колірних рішень.

Немов ця частина кімнати живе зараз та її серце б'ється. Відвідувачі зайшовши до центру вже відчують таємничість та неоридарність проєкту. Їх будуть оточувати звуки, колірні відблиски, прожектор демонструватиме відео нарізку космічного простору, з супроводом додаткової музики та аудіоефектів. Спроба автора передати концептуальну глибинність цих гібридних феноменів.

Щодо звукових ефектів та фонової музики, то будуть використані звуки кроків, стукання годинників й касетної плівки, що зайнялася. Музика, яка буде використана під час експозиції, має два рівні: перший, він характеризує настрій явищ та авторське уявлення про них – «DeadNote Ost playlist», другий, вона обрана не випадково, оскільки за звучанням підходить під атмосферу, має чималу частину шанувальників аніме «Зошит смерті». За задумом автора це допоможе залучити непотенційну аудиторію і змусити підлітків подивитися на мистецтво авангарду зовсім з іншого кута, побачити неосмислені ідеї минулого як сучасне відображення душі.

Архітектурно-художній образ є аргументовано описаним до тематичного плану. Перша тема розділу 1 описує та знайомить відвідувачів музейної виставки з появою авангарду у світовому контексті. За рахунок чого була викликана така реакція суспільства, окремі описи явища та плавний перехід на конкретні прояви та розвиток авангарду. Матеріал збудований так, щоб дати глядачеві поступово вникнути в суть та причини появи художніх та архітектурних реакцій, пов'язаних із революційно-політичним характером.

До музейних предметів в процесі проведення виставки буде додано голосовий супровід у вигляді виразів, що чітко характеризують настрої феномена. Також для загального представлення надаються фотокартки персоналій у видатних галузях мистецтва, літератури та архітектури. Друга тема присвячена подальшому проникненню авангарду до Російської імперії та України.

Перший розділ тематичного плану повністю розкривається на першому поверсі виставкової зали, де відвідувачі зможуть зайти до невеликої кімнати з проектором для перегляду коротенького відео-ролика, спеціально створеного та озвученого факультетом аудіовізуального мистецтва ХДАК. Відео матеріал міститиме театральну постановку (для легкого та емоційного сприйняття), невелику історію взаємовідносин авангарду з кожною з держав.

Підтеми докладно розкриють проблематику існування, зародження нових течій в Україні, яка стояла на півдорозі до радянської тоталітарної влади. У цю частину виставки входитимуть ранні роботи українських художників та літераторів, це: вірші, поеми, які іноді передають жорстокі реалії того часу.

Картини, що викликають переворот свідомості, із прихованими символами чи переживаннями митця. Також для більш ефективного занурення автор передбачає «круглий стіл» для практики відвідувачів у «пошуку», смислів творів. Переходячи на другий поверх, відвідувачам представляється знайомство з біографіями авангардистів та футуристів з різних галузей мистецтва. Праворуч від входу, будуть стояти вітрини, над ними фото авторів і одна з цитат, що характеризує їх як особистості.

Далі, передбачається різке вимикання світла та запалювання електричних свічок, тим самим переходячи до третьої теми, яка наочно описує та показує прагнення футуристів. Проходячи другим поверхом, глядачі зможуть почути емітовані голоси Антоніо Санта-Елія та Філіппо Марінетті. Познайомиться з оригінальними документами в вертикальних вітринах, що стоять поруч, там буде відобразитися галаграма спеціально розробленого мультиплікаційного персонажа на основі оригінального фото архітектора.

Потенційна аудиторія зможе побачити одяг, що був розроблений для даної виставки з урахуванням спільної концепції досліджуваних напрямків. Вона містить «космічний» відтінок, що ілюструватиме фотокартку, прикріплену до кожного експонату.

Переходячи до другого розділу, за тематичним планом, занурюємось у світ радянського мистецтва в контексті тоталітарної системи. Дана тема розповідає про роль художників в той час, їх функції та співвідношення з носями політичної думки держави. Візуально це буде підкріплено різними вирізками з газет, фотоматеріалами та окремими сценами з фільмів, що стосуються мистецтва за радянських часів. Далі, друга тема разом із підтемами покаже основну і найголовнішу частину виставки це — місце українського футуризму та конструктивізму в мистецтві Радянського Союзу.

Ця частина виставки розповідає як конструктивізм став продовженням футуризму, лише в менш спокійній формі реалізації, як радянська архітектура футуризму приваблювала та одночасно викликала скептицизм тогочасної радянської інтелігенції.

В експозиції будуть використані авторські фотографії окремих пам'яток архітектури періоду конструктивізму Києва та Харкова, а також спроба оцифрованих та віртуально реставрованих об'єктів на основі аматорських артів, що представляють радянський простір культури, окремі міста у футуристичному майбутньому: з тунелями переходами в повітрі та кільцевими арками для прогулянок.

Враховуючи увесь тематичний план з конкретними темами та підтемами, зрозуміло що останні мають повністю показати суть та майбутні перспективи даних явищ, що розглядаються в контексті авангардно-художніх сплесків. Відвідувачі повинні легко і швидко орієнтуватись у базових ознаках тих чи інших явищ авангардизму.

Підсумовуючи бачимо загальну картину виставкового проєкту, спрямованого на сучасну адаптацію класичних авангардних явищ. Теми та підтеми першого та другого розділів демонструють народження та становлення авангарду в італійській культурі, а потім постувий вплив на формування інших культур. Цікавим у вивченні авангарду є те, що він завжди змінюється, його прояв у тій чи іншій культурі постійно відрізнятиметься.

Далі варто відзначити, що він має певну індивідуальність, оскільки був не зрозумілий, а іноді навіть дратівливий для суспільства та влади. Відповідно, мав проблематику виявлення та самореалізації у просторі мистецтва. Музейна виставка є спробою переосмислення заявлених у маніфестах ідей та їх адаптація під сучасне суспільство. Виставка є перспективами для впровадження її в усіх сферах культури. Вона відкриває можливості для вивчення нових граней в контексті культури для аналізу та формування цінностей, характерних вже безперервно для ХХІ століття.

РОЗДІЛ III. ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІНА ПРОГРАМА ВИСТАВКИ «НЕПОРУШНА МУЗИКА ЧАСУ: УКРАЇНСЬКИЙ АВАНГАРД ВЧОРА, СЬОГОДНІ ТА ЗАВТРА».

Дана комунікаційна програма музейної виставки «Непорушна музика часу»: український авангард вчора, сьогодні та завтра», розроблена відповідно до навчальної програми Художньої школи №1 ім. І. Є. Репіна, але (вона може використовуватися для студентів гуманітарних вузів музейного та культурологічного відділень). «Живопис», навчальний рік (1 година на тиждень, 35 на рік), підручник (Л.М Масол «Мистецтво». Рівень стандарту, профільний рівень підручник для 10 (11) класу) закладів загальної середньої освіти. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2018. 224 с.), та Український авангард ХХ століття : навч. посіб. / Наталія Столярчук. – Луцьк : Вежа-Друк. – 2015. – 180 с.

3.1 Довгостроковий проєкт

Мета музейно-освітньої програми:

Навчальна (студенти): здійснити контроль рівня засвоєних знань за попередньо вивченими темами. Розширити знання здобувачів освіти на мистецтві українського та світового авангарду, а саме у конкретних мистецьких течіях: футуризм та конструктивізм.

Навчальна (учні): навчити учнів сприймати мистецтво авангарду як певну систему знаків, що допомагає показати наміри та ідеї художників ХХ століття.

Виховна (студенти): виховати загальнокультурні та міжпредметні естетичні компетентності на прикладі української та радянської культур шляхом формування критичного мислення.

Виховна (учні): виховати толерантність до історичних особистостей, які започаткували мистецтво авангарду та архітектурні відкриття, а також повагу до музеїв, які зберігають інформацію про історичне минуле.

Розвиваюча (студенти): поглибити у здобувачів навички порівняння та аналізу основних напрямів світового та вітчизняного мистецтва. Також здобувачі освіти повинні вміти чітко, аргументовано обґрунтовувати свої точки зору та інтерпретувати явища культури.

Розвиваюча (учні): розвинути навичку мислити глибинними образами і вміти вільно орієнтуватися в художніх стилях, вміючи назвати їх основні ознаки.

Завдання (студенти):

Закріпити раніше отриманий матеріал, виділити індивідуально-особистісні переваги у мистецтві авангада та вміти грамотно інтерпретувати семіотичні елементи художніх творів. Також сформувані чіткий план класифікації історичних явищ культури та музейного простору як місця певного історичного контексту.

Завдання (учні):

Закріпити отриманий матеріал, також познайомиться з українським авангардом та його особливими рисами.

Музейний представник (для студентів):

Створення атмосфери для соціалізації студентів з метою подальшого особистісного зростання. Надання перспективних баз для майбутньої самореалізації у сфері культури. Популяризація музею та його завдань у сучасному суспільстві.

Музейний представник (для учнів): розповісти основні етапи роботи у музеї та галереях, дати базу зі створення експозиції.

Форми реалізації освітньої програми: тематичні заняття, КЗВ на базі ХДАК для поглибленого вивчення світового та українського мистецтва ХХст.

Учасники: учні 11-го класів, студенти 1-2 курсу культурології та музеєзнавства, представники галереї.

Мотивація (студенти):

Під час проходження КЗВ в Харківській державній академії культури, студентам музейного та культурологічного відділення, надається можливість побувати у специфічних приміщеннях галерей та музеїв, де зберігаються фондові музейні предмети та картини. Відкриття для себе унікальних можливостей, недоступних для простого відвідувача, а також формування певних компетентностей, розвиток власного потенціалу у майбутній музейній діяльності.

Мотивація (учні):

Отримання додаткових балів щодо підвищення загальних знань та розкриття для себе нових перспектив у створенні архітектурно-мистецького образу виставки.

Музейний представник: (для студентів та учнів)

Знайомство молодих людей з тонкощами музейної роботи та специфікою фондової роботи більш конкретно. Залучення випадкових спонсорів для фінансової підтримки та розвитку інтерактивних елементів у музеї.

Програму музейно-педагогічних занять було зроблено на основі шкільної програми для учнів 11-х класів. Враховуючи специфіку програми, були підібрані узагальнюючі теми для повного розкриття ролі мистецтва у світовому контексті. (Додаток№1)

Отже, завдання перше: **§ 2.3 Архітектура, скульптура і живопис Північної Америки та § 4.1 Шедеври архітектури, скульптури живопису Індії, відповідають Темі 1. Західно-європейська естетика кінця ХІХ – початку ХХст., як основа мистецької революції доби модернізму, метою якої є доповнення та розкриття понятійного апарату для загального розуміння основних принципів авангадного мистецтва у світі.**

Урок буде проведено у вигляді екскурсії в художньому музеї, де спеціально будуть підготовлені картини для знайомства з особливостями художніх форм і прийомів авангарду.

Під час проведення уроку-екскурсії будуть використані певні методи: *метод розвитку образного мислення* використовується як метод стимулювання: вміти розкривати образи, намагатися досягти тієї глибини до якої спонукає митець. Також здобувач повинен пояснити свою позицію, при цьому вміючи коректно обговорити загальні точки зору з іншим суб'єктом.

Також екскурсія міститиме невеликий дискурс від Харківської художниці Лесі Житник у межах теми уроку. На учнів чекає гра «Знайти відповідності». Буде підготовлено дві дошки та два кошики з фотокопіями картин стилів футуризм та конструктивізм, а також передбачається бонус - фото із зображенням архітектурних об'єктів Харкова та Києва. Завдання полягає в тому, щоб знайти відповідності між автором та стилями. Після завершення завдання студенти та учні повинні відповісти на запитання.

Далі завдання друге: **§ 6.1 Фуризм та конструктивізм в межах світового сприйняття, відповідає Темі 4. Зв'язок авангардного мистецтва із соціальною утопією: агітаційно-масове та виробниче мистецтво, конструктивізм і сценографія**, мета якого показати життя авангарду у взаємодії з державою та її утопічних сплесків. Екскурсія передбачає проведення для студентів КЗВ заняття з поясненням традиційної народної культури за радянських часів. Тема повинна виявити основну проблематику авангаду в цей час і показати, які ще художні явища були відкриті, але втрачені через відсутність повноцінного діалогу влади та суспільства з мистецтвом. Студентам також пропонується пройтися за певним маршрутом у Харкові для вивчення архітектурної спадщини авангардного спрямування. Після чого на студентів чекає написання есе для закріплення матеріалу та пропозиції нових перспектив для музеалізації.

Наступне, третє завдання перегукується з обома аудиторіями, яким відповідають ці теми: § 6.3 Внесок вітчизняній митців у розвиток естетичної теорії авангарду, відповідна Тема 3. «Мислення очима» система художніх універсалій кубофутуризму О. Богомазова. Вона на конкретному прикладі може показати як студентам КЗВ так і учням особливості кубофутуризму. Екскурсія передбачає відвідування фондового приміщення, де зберігаються роботи художників-авангардистів. Студенти та учні зможуть також на відкритому майстер-класі самостійно попрацювати в даному стилі та в кінці заняття обґрунтувати застосовані кольорові гами.

3.2 Короткостроковий проект

Практичне заняття: § 6.3 Внесок вітчизняній митців у розвиток естетичної теорії авангарду, відповіден Тема 3. «Мислення очима» система художніх універсалій кубофутуризму О.К. Богомазова. (Додаток№2)

Література:

1. (Л.М Масол «Мистецтво». Рівень стандарту, профільний рівень підручник для 10 (11) класу) закладів загальної середньої освіти. Київ : Видавничий дім "Освіта", 2018. 224 с.)
2. Український авангард ХХ століття : навч. посіб. / Наталія Столярчук. – Луцьк : Вежа-Друк. – 2015. – 180 с.

Мета:

Навчальна: навчити студентів та учнів «читати» твори (українських художників радянської та сучасної доби) для вільного орієнтування у просторі мистецтва.

Виховна: виховати у студентів та учнів почуття національної спорідненості, як спадкоємців художньої традиції мистецтва. А також виховати толерантне сприйняття музейного простору, який відіграє велику роль у збереженні та систематизації інформації.

Розвиваюча: розвинути у здобувачів освіти звичку звертати увагу на колористику картин та сукупність методів виконання.

Ціль: виявити основні художні засоби кубофутуризму, познайомити аудиторію з біографією, творчістю О. К. Богомазова як окремого прикладу новаторства у мистецтві.

Завдання (студенти та учні): відвідування лекції у фондовому сховищі Галереї АВЭК та Feldman MUSEUM, а також присутність на уроці-екскурсії в Художньому музеї, для закріплення матеріалу з практичною складовою (майстер клас).

Музейники та галеристи: залучення нової аудиторії (учні), навчання специфіці музейної роботи студентів, а також додаткова фінансова допомога (квитки, послуги фахівців та матеріали для майстер класу).

Форма реалізації: урок-екскурсія у формі «теорія-практика» для поглибленого розуміння авангардного мистецтва.

Учасники: учні, студенти, музейний представник, вчитель.

Тривалість: 1 година (у зв'язку з навчальним планом школи).

Мотивація для учасників: одержання призів за виконання практичного завдання з обґрунтуванням та оцінки за виконану роботу.

Аналіз результатів роботи музейників: опитування, що включає оцінку і якість роботи, а також виділення перспектив на майбутні проєкти. Зведення статистичних даних щодо відвідуваності та зацікавленості в вузько-спеціалізованих заходах.

Методи: дебати, ініціація, образне мислення, сократівська бесіда.

Матеріали та технології: архівні музейні предмети, презентація, фото.

Хід екскурсії

Привітання та мотивація учасників (5 хв)

Вступне слово музейного представника.

Вітаю усіх! Сьогодні ваші заняття, як для студентів так і для учнів, пройдуть в Галереї АВЭК та Feldman MUSEUM, а саме у сховищі, куди

мають доступ лише працівники. А також побуваєте на тематичній лекції, яка включає майстер-клас. Тому пропонуємо вам поринути в цей простір авангадних художників. Для початку, працівники фондового відділення коротко ознайомлять вас з їхньою роботою, і після, ми приступаємо до теми нашої екскурсії.

Оголошення теми (4 хв)

«Мислення очима» система художніх універсалій кубофутуризму

О. К. Богомазова

Опитування для виявлення опорних питань теми:

1. «Скажіть, що у вашому розумінні є авангард?»
2. «Як ви розумієте, що таке футуризм?»
4. «У чому особливість авангардного явища?»
5. «Як ви вважаєте, навіщо існували ці явища, реакцією на що вони були?»

Початок екскурсії (10 хв): працівники галереї, знайомлять студентів та учнів з історією створення фондової діяльності передають слово екскурсоводу, який на конкретних прикладах розповідає особливості робіт художніх робіт. Далі студентів та учнів проводять кімнатами сховища, де зберігаються експонати.

Основна частина (20 хв): учасники екскурсії отримують необхідну інформацію щодо зберігання музейних предметів. Далі, екскурсовод робить прив'язку до теми дисциплін обох груп і розповідає про основні художні прийоми авангарду та футуризму. В екскурсії детально висвітлюється виникнення та подальший розвиток художніх напрямів. Перша частина уроку-екскурсії закінчується, групи йдуть до Художнього музею, там буде проведена заключна частина.

В межах практичного заняття у Художньому музеї, обом групам розкажуть про основні етапи становлення авангарду, акцент буде зроблений на картинах футуризму, що зберігаються у фондах.

Музейні працівники будуть розповідати про авторів та особливості семантичних елементів та кольорової гами. Студентам та учням буде запропоновано подивитися на витвори мистецтва, після чого музейний працівник задасть питання пов'язані з темою, методологією та семантикою робіт, які вивчаються. Метою цієї роботи стане розширення світогляду студентів музеологів, культурологів та будування загальної ерудиції школярів.

Заключна частина (30 хв): оголошення практичного завдання та нагороди за унікальну роботу. Поділ студентів та учнів на випадкові парні групи, для виявлення рівня освоєного матеріалу та більшого ефекту соціалізації учнів. Під час практичного заняття буде запрошена одна з Харківських художниць Л.Житнік, яка виступатиме в ролі куратора заняття та суддею при оцінці робіт. Суть практичного завдання полягатиме в тому, що здобувачам потрібно буде прослухати кілька мелодій певного стилю, які були підготовлені музейним працівником.

Студенти та учні повинні промалювати «звук» (який колір, динаміка, настрій, ритм), і створити свою авторську композицію, пояснюючи, що в картині футуристичного, як вони це уявляють. Художниця-куратор, запропонує обом аудіоріям гру «Спіймай мене», суть якої полягає в тому, що кожні 7-10 хвилин у приміщенні буде вимикатися світло і художниця намагатиметься зіпсувати картину однієї з групи, а ті, коли світло включиться, повинні з цього зробити акцентну точку. Після закінчення заняття, кожна група представляє роботу та безпосередньо пояснює вибрані кольори і футуристичну складову. Л. Житник оцінює та ставить тематичні питання для закріплення матеріалу (одне для студента та одне для школяра з відповідним рівнем складності).

ВИСНОВКИ

В ході створення кваліфікаційної роботи на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти було досягнуто наступних висновків, що відповідають повсталеній у вступі завданням.

Авангард був своєрідним явищем культури. У ньому була присутня власна ідеологія. Він прагнув до створення нової культури. Авангард мав гострий характер і був рефлексом на політичні дії. Пояснював свої позиції маніфестами та заявами (документи, що детально описують ідеї авангардистів). Став «хвилею» змін у сфері мистецтва як протест на застарілі установки традиційної культури.

Український авангард ділиться на три етапи. Перший є початком зародження явища, вивчення практик європейського авангарду. Другий характеризується формуванням конкретних течій та їхніх особливостей. Українські авангардисти продовжували напрацьовувати теоретичну базу авангарду. В українсько-радянському просторі, авангард почав адаптуватися, але з деяким резонансом. Він розривався між «підкоренням» владі та пролетарською культурою. З цього виокремлюється третій етап розвитку: активний та критичний. Критика з боку влади і цензурність творчості.

Як актуальні явища в архітектурі, мистецтві, футуризм та конструктивізм різкі й «молоді». Саме це характерно молодому суспільству XXI століття. Ідея та мета виставки полягає в ілюструванні поглядів на культуру в ХХст,. Цілью є розкриття цих феноменів з перспективою на їх відродження. Виставка складається з двох розділів у кожному по три підтеми, які розкривають початок розвитку авангарду. Розглядається його прикладна реалізація у радянському та в сучасному мистецтві.

Ідеєю архітектурно-художнього образу є сучасна адаптація феноменів культури. Вони мають схожу модель поведінки з сучасним суспільством.

Виставка показує життєвий шлях авангарду, починаючи від його коренів і закінчуючи існуванням в Україні. Кінцевим результатом виставки має бути усвідомлення відвідувачами глибини та ідейності футуризму та конструктивізму в мистецтві та архітектурі.

На базі виставки створена освітньо-педагогічна програма для учнів та студентів з метою поглиблення їх знань з теми авангардного мистецтва. Завданням є: показати важливість сучасного авангарду з перспективою розвитку у світі. Прикладом виступає захід короткострокового проєкту, де аудиторії пропонується пройти практичне заняття у Художньому музеї для закріплення матеріалу та на практиці проявити себе як художник авангардист, а також зрозуміти особливість роботи у музеї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

1. Антоніо Сант-Еліа «Маніфест футуристичної архітектури» [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: https://issuu.com/margastri/docs/futurarch_book_pages_e778ae1c14bf24
2. Абрамов Л. К., Азарова Т. В. Анімація громадської діяльності. – Кропивницький: Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ), 2019 –172 с.
3. Андрейчук Н. «Мова» культури і мовні знаки // Мовознавчий вісник : зб. наук. пр. /М-во освіти і науки України, Черкас. нац. ун-т імені Богдана Хмельницького. Черкаси, 2010.Вип. 11. С. 16–19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mv_2010_11_5.
- 6.Афоніна О. С. Особливості коду в культурі // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2015. № 1. С. 94–98. URL:<http://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/138343>
4. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <http://litmisto.org.ua/?p=17958>
5. Бичко А.К., Бичко І.В. Феномен української інтелігенції: Спроба екзистенціального дослідження. К., 1995.
6. Вісник Львівської національної академії мистецтв Вип. 33 [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/31/83-96_Prokorchuk.pdf , вільний.
7. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник / Перекл. з нім. В. Лозинський, О. Лянґ,Х. Назаркевич. Львів: “Літопис”, 2005. 632 с.
8. Воронович О. Архітектура конструктивізму в радянському образотворчому мистецтві кінця 1920-х – початку 1930-х рр. [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <https://www.esamizdat.it/ojs/index.php/eS/article/view/88/78>

9. Вернігоренко О. Роль та місце футуризму у творчості поета, перекладача, вченого Миколи бажана: культурологічний аналіз [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <http://kelmczasopisma.com/ua/viewpdf/1133>
10. Вісник ХДАДМ "Образотворче мистецтво" Мала академія наук Чирва А.Ю Український авангард в умовах лібералізації суспільно політичного життя республіки 1920 років [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: file:///Users/mac/Downloads/had_2010_1_46.pdf, вільний.
11. Голуб О. Неонаратів 1990-х демонстрація відмови від авангарду [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <http://www.mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/MIST-16-2020.pdf#page=42>
12. Грицак Я. Й. Нариси з історії України: формування української модерної нації [Електронний ресурс] / Я. Й. Грицак // Генеза. – 2000. – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000797>.
13. Габович О., Кузнєцов В. Зовнішня та внутрішні семіотики систем наукового знання // Семіотичний аналіз явищ культури : колект. монографія / Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди НАН України ; відп. ред. Т. В. Гардашук. Київ, 2021. С. 12-63. URL: <http://web.kpi.kharkov.ua/philosophy/wp>.
14. Денисенко О. Імпресіоністичні тенденції в живописі харківських митців // О. Денисенко // Імпресіонізм і Україна. К.: ПФ «Галерея», 2011. – 240 с.
15. Данило Рега. Український футуризм у національному літературознавстві: від генези до сьогодення [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/26631/1/%D0%94%D0%>

B0%D0%BD%D0%B8%D0%BB%D0%BE%20%D0%A0%D0%95%D0%93%D0%90.pdf

16. Даниленко А. В аналізі співробітництва епохи конструктивізму в Україні та Германії [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/1752/1/406-409_%D0%94%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf
17. Есаулов І.А. Генеологія авангарду [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/Telegram%20Desktop/%D0%93%D0%95%D0%9D%D0%95%D0%90%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%98%D0%AF%20%D0%90%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%93%D0%90%D0%A0%D0%94%D0%90%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/Telegram%20Desktop/%D0%93%D0%95%D0%9D%D0%95%D0%90%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%98%D0%AF%20%D0%90%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%93%D0%90%D0%A0%D0%94%D0%90%20(2).pdf), вільний.
18. Історія українського мистецтва в 6-ти томах. – Т.5 (Радянське мистецтво 1917-1941 pp.). К.: Голов.ред. УРЕ, 1967. – 477 с.
19. Історія українського мистецтва. У 6 т. -К., 1966-1970.
20. Ковбасюк С. Європейській контекст Українського авангарду між мистецтвом та ідеологією [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VKNU_Ist_2016_3_10.pdf.
21. Ключко Ю. М. Сучасні освітні практики музеїв України // Агора. Зб. наук. ст. К.:Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. Вип.14. С.70–74.
22. Кожушко Л. Ф., Кропивко С. М. Управління проектами. Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 388 с.

23. Коляструк О. А До історії українського авангардного мистецтва [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: file:///Users/mac/Downloads/Nzvdpu_ist_2002_4_27.pdf.
24. Касьянов Г.В. Українська інтелігенція на рубежі XIX-XX ст.: соціально-політичний портрет. Монографія, К. Либідь, 1993. – 176 с.
25. Лазарева Е. Другий футуризм. Маніфести та програми італійського футуризму 1915-1933, вступ, складання, переклад, коментарі, 2013 [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <https://www.litmir.me/br/?b=760269>.
26. Лозова Л.В. Соціальна проблематика футуризму [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/86999/10-Lozovaya.pdf?sequence=1>.
27. Мистецький арсенал виставка «Футуромарення» [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <https://artarsenal.in.ua/vystavka/futuromarennia/>.
28. Прокопчук І. Шляхи розвитку художньої педагогіки та мистецтва авангарду в політично-ідеологічних умовах 1917- початку 1930-ч років в Україні [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: https://nam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/31/83-96_Prokorchuk.pdf, вільний.
29. Палійчук О. В. Патріотичне виховання засобами музейної педагогіки // Вісник Одеського історико-краєзнавчого музею : науковий збірник. Одеса, 2016. № 15. С. 93-98.
30. Поливач К.А. Культурна спадщина та її вплив на розвиток регіонів України / Наук. ред. Руденко Л. Г. К.: Інститут географії НАН України, 2012. – 208 с.

31. Пріоритетні напрями соціокультурного проектування в сучасному українському суспільстві / Н. М. Головач // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. - 2017. - Вип. 39. - С. 26-33. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apitphk_2017_39_6.
32. Скляренко Г. Футуризм в Україні: етапи та спрямування [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <http://sm.etnolog.org.ua/zmist/2017/2/63.pdf>.
33. Скляренко Г. Ідейні засади мистецтва Михайла Бойчука в контексті художньо-культурних процесів першої третини ХХ століття / Г. Скляренко // Мистецтвознавство України. - 2008. - Вип. 9. - С. 19-26. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mysu_2008_9_4
34. Салата О.О. Основи музеєзнавства [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/12175/1/O_Salata_NMP_OM_IS.pdf.
35. Соціологія музею: презентація на тлі простору і часу. К. : НАКККіМ. 2015. – 168 с.
36. Столярчук Н. український авангард ХХ століття [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Stoliarchuk_Nataliia/Ukrainskyi_avanhard_KhKh_stolittia.pdf.
37. Соціокультурні аспекти проектування образу соціального простору / Н.С. Удріс // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. - 2012. - № 993, Вип. 29. - С. 107-112. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2012_993_29_21
38. Смоленська С. Лідери українського конструктивізму: Архітектор Григорій Яновський [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові

- дан. – Режим доступу: <https://tihae.org.ua/pdf/t2013-01-19-smolenskaya.pdf>,
39. Смірнова О. В. Етапи розвитку футуризму в архітектурі [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/31713/1/553558%20%D0%A1%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E%D0%92.pdf>.
40. Трощинський В.П. Міжвоєнна українська еміграція в Європі як історичне і соціально-політичне явище. К., 1994
41. Ткачова Л. І. Соціальне обличчя української інтелігенції 20-30-х років / Л. І. Ткачова // Проблеми історії України: факти, судження пошуки. - 1992. - Вип. 2. - С. 68. - Режим доступу: http://resource.history.org.ua/publ/Piufsp_1992_2_12
42. Холодинська С. Н. Український футуризм в історії розвитку авангарду: постановка проблеми [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: <https://elib.psu.by/bitstream/123456789/20534/5/212-219.pdf>.
43. Харченко О. В. Розвиток провідних тенденцій неформальної освіти музеїв художнього профілю в Україні (початок ХХІ ст.) // Збірник наукових праць «Гілея:науковий вісник». Вип. 100. 2015. С. 83 – 86.
44. Храмова-Баранова О. Л. Становлення національного стилю в творчості митців України на початку ХХ ст. / О. Л. Храмова-Баранова, Є. О. Таран // Гуманітарний вісник. Сер. : Історичні науки. - 2015. - Число 23, Вип. 7. - С. 30-35. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Gvi_2015_23_7_5.
45. Холодинська С. Н. Футуризм в контексті авангардного руху: від італійського досвіду до українських інваріцій [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу:

http://rshu.edu.ua/images/nauka/ukr_kult_min_such_rozv_nm_vip21.pdf#page=27.

46. Удод О., Ясь О. Культурний простір української історіографії у світлі радянської та соціокультурних трансформацій ХХ – початку ХХІ ст. 2020. 400 с.
47. Фандрайзинг. Навч. посіб. – 2-е вид., з доопрац. та допов. – К.: Алерта, 2015. – 272 с.
48. Філіппо Томмазо Марінетті. «Маніфест футуризму» [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: https://annasuvorova.files.wordpress.com/2013/03/d0bcd0b0d0bdd0b8d184d0b5d181d182d184d183d182d183d180d0b8d0b7d0bcd0b0_d184d0b8d0bbd0b8d0bfd0bfd0be-d182d0bed0bcd0bcd0b0d0b7d0be-d0bc.pdf.
49. Щербатюк Т. В. Формування інтелігенції як окремої верстви суспільства в Україні наприкінці ХІХ – початку ХХ ст. [Електронний ресурс] / Т. В. Щербатюк // ВІСНИК КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА : ІСТОРИЧНІ НАУКИ. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://visnyk-history.kpnu.edu.ua/article/view/54788/50925>.
50. Янішевська Н. Філософські засади українського авангарду 1910-1930 рр. [Електронний ресурс] /. – Електрон. текстові дан. – Режим доступу: https://lnam.edu.ua/files/Academy/nauka/visnyk/pdf_visnyk/21/10.pdf.

ДОДАТКИ

Додаток №1: теми занять для студентів КЗВ та учнів.

Додаток №2: приклад заняття короткострокового проєкту.

Додаток №3: портрет Антоніо Сант-Еліа.

Додаток №4: портрет Філіппо Томмазо Марінетті.

Додаток №5: архітектурні споруди Антоніо Сант-Еліа.

<p>Тема 1. Західно-європейська естетика кінця ХІХ – початку ХХст., як основа мистецької революції доби модернізму.</p>	<p>§ 2.3 Архітектура, скульптура і живопис Північної Америки.</p> <p>§ 4.1 Шедеври архітектури, скульптури живопису Індії.</p>	<p>Учні</p>	<p>Мета:</p> <p>розкриття понятійного апарату для загального розуміння основних принципів авангадного мистецтва у світі.</p>
<p>Тема 2. Архетипна спорідненість української народної творчості й авангардного мистецтва.</p>	<p>§ 5.2 Семантика ікони в знаковій системі авангарду.</p>	<p>Учні та студенти</p>	
<p>Тема 3. «Мислення очима» система художніх універсалій кубофутуризму О. Богомазова.</p>	<p>§ 6.3 Внесок вітчизняної митців у розвиток естетичної теорії авангарду.</p>	<p>Учні та студенти</p>	<p>виявити основні художні засоби кубофутуризму, познайомити аудиторію з біографією, творчістю О. К.Богомазова як окремого прикладу новаторства у мистецтві.</p>

<p>Тема 4. Зв'язок авангардного мистецтва із соціальною утопією: агітаційно-масове та виробниче мистецтво, конструктивізм і сценографія.</p>	<p>§ 6.1 Футуризм та конструктивізм в межах світового сприйняття.</p>	<p>Студенти</p>	<p>показати життя авангарду у взаємодії з державою та її утопічних сплесків.</p>
<p>Тема 5. Український авангард як революція в європейському просторі мистецтва</p>	<p>§6.2 Революційно-новаторська творчість «українських парижан» (О. Екстер, О. Архипенко, М. Бойчук)</p>	<p>Учні</p>	

Теми занять для студентів КЗВ та учнів довгострокового проекту

Додаток №1

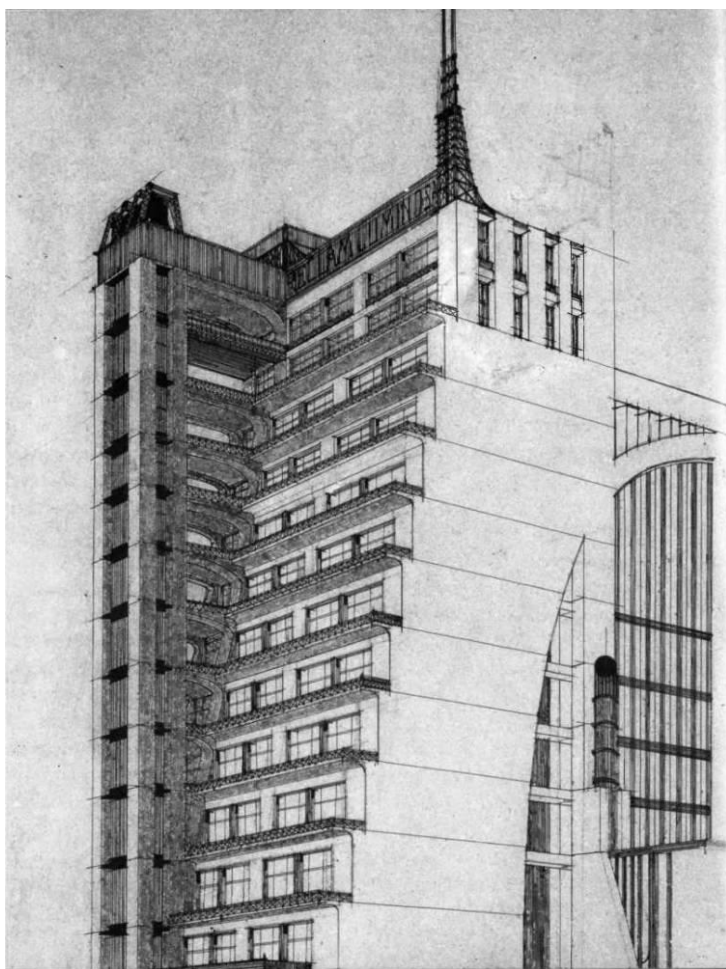
Тема	Мета	Вчитель	Засіб викладання матеріалу	Музейник представник	Засіб закріплення матеріалу
<p>§ 6.3 Внесок вітчизняних митців у розвиток естетичної теорії авангарду.</p>	<p>здійснити контроль рівня засвоєних знань за попередньо вивченими темами.</p>	<p>"Перелічіть знаменитих авангардистів?", "Назвіть основні етапи розвитку</p>	<p>Лекція, практичне домашнє завдання.</p>		<p>Семінар</p>

		українського авангарду?"			
Тема 3. «Мислення очима» система художніх універсалій кубофутуризм у О. Богомазова.	розвинути у здобувачів освіти звичку звертати увагу на колористику картин та сукупність методів виконання.		Лекція у фондовому сховищі Галереї АВЭК та Feldman MUSEUM.	"Як Ви думаєте, для чого авангардисти використовували яскраві кольори в картинах?", На Вашу думку, навіщо існують фонди?	Практичне заняття у Художньому музеї.
Тема 3. «Мислення очима» система художніх універсалій кубофутуризм у О. Богомазова.	навчити сприймати мистецтво авангарду як певну систему знаків, що допомагає показати наміри та ідеї художників ХХ століття.		Лекція з практичною складовою.	"Що Ви розумієте під "системою знаків"? "Що зазвичай художники хотіли донести за допомогою мистецтва?"	Практичне заняття з майстер класом від Л.Житнік у Художньому музеї.

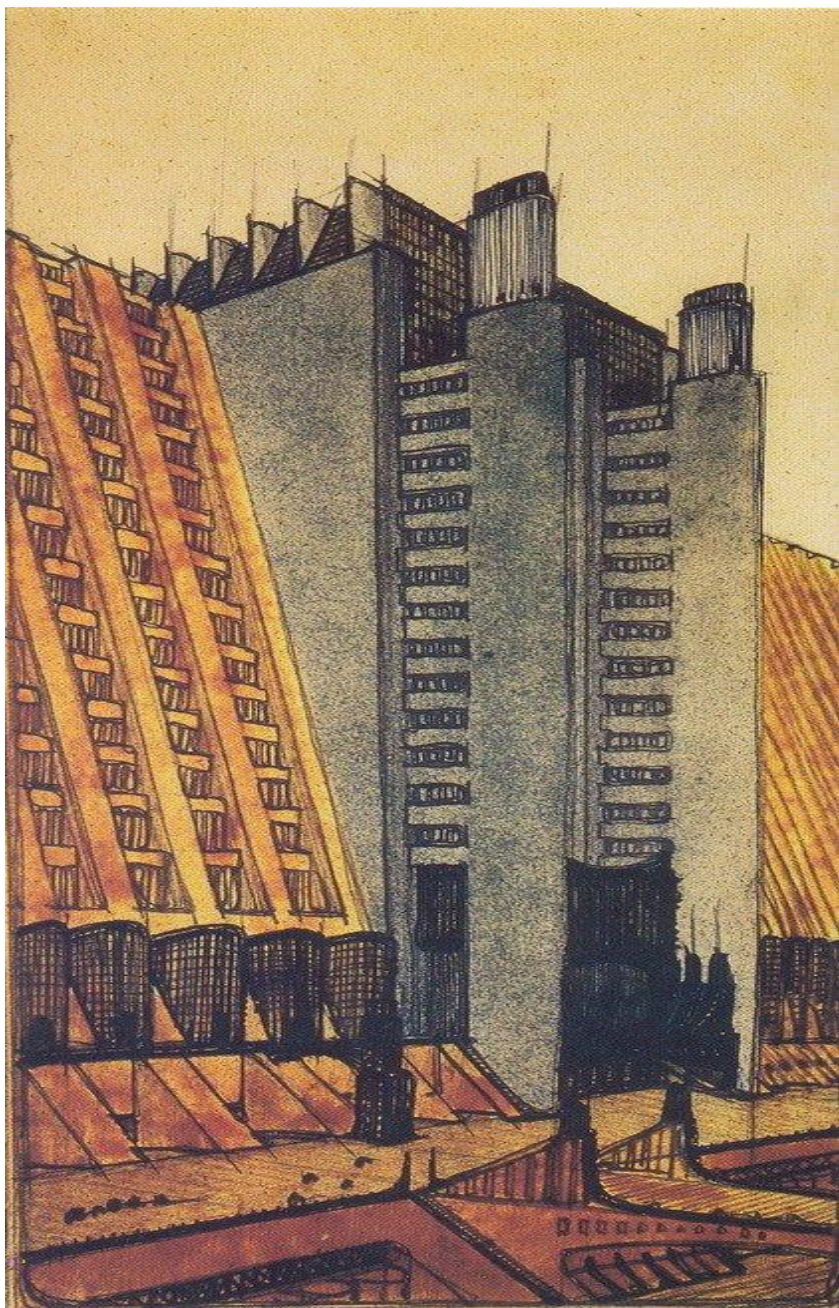
Приклад заняття короткострокового проєкту Додаток №2

портрет Антоніо Сант-Еліа Додаток№

Архітектурні споруди Антоніо Сант-Еліа Додаток №5

Архітектурні споруди Антоніо Сант-Еліа Додаток №5